

Bryssel 28.11.2012
COM(2012) 701 final

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

neuvoston asetuksen (EY) N:o 577/98 täytäntöönpanosta

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

neuvoston asetuksen (EY) N:o 577/98 täytäntöönpanosta

1. JOHDANTO

Yhteisön työvoimaa koskevan otantatutkimuksen järjestämisestä annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 577/98¹ vahvistetaan vähimmäisvaatimukset, joilla säädellään työvoimaa koskevien otantatutkimusten yhdenmukaista tuotantoa Euroopan unionissa ja sen jäsenvaltioissa. Asetusta muutettiin vuosina 2002, 2003 ja 2007².

Asetuksen (EY) N:o 577/98 7 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Komissio antaa parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän asetuksen täytäntöönpanosta joka kolmas vuosi vuodesta 2000 alkaen. Kertomuksessa arvioidaan erityisesti niiden tilastollisten menetelmien laatua, joita jäsenvaltiot aikovat käyttää tulosten tason parantamiseksi tai tutkimusmenettelyjen keventämiseksi.”

Käsillä oleva kertomus on komission viides kertomus parlamentille ja neuvostolle.

Kohdassa 2 tarkastellaan Euroopan unionin työvoimatutkimusta yleisesti sekä sen relevanssia Euroopan unionin toimintalinjojen tukemisessa.

Kohdassa 3 selvitetään asetuksen (EY) N:o 577/98 täytäntöönpanoa jäsenvaltioissa, ehdokasmaissa, EFTA-maissa ja Sveitsissä.

Kohdassa 4 keskitytään meneillään oleviin Euroopan tilastojärjestelmässä³ (ESS) käynnistettyihin aloitteisiin, joiden tarkoituksena on parantaa työvoimatutkimuksen laatua ja vähentää sen aiheuttamaa rasitetta.

2. YLEISTÄ TYÖVOIMATUTKIMUKSESTA

2.1. Yleiskuvaus

Euroopan unionin työvoimatutkimus, jäljempänä 'EU-LFS', on laaja, tietyssä osoitteessa asuvia saman kotitalouden jäseniä koskeva otantatutkimus. Sen avulla tuotetaan sekä neljännesvuosittaiset että vuosittaiset työmarkkinatilastot työllisyydestä ja työttömyydestä sekä työvoiman ulkopuolella olevasta väestöstä. Tutkimuksella kerätään myös monivuotisia tietoja ad hoc -moduuleilla eli lisätutkimuksilla, ja siitä saadaan materiaalia työllisyys- ja työttömyysastetta koskeviin mallipohjaisiin estimaatteihin.

¹ EYVL L 77, 14.3.1998, s. 3.

² Komission asetus (EY) N:o 2104/2002 (EYVL L 324, 29.11.2002, s. 14) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 1991/2002 (EYVL L 308, 9.11.2002, s. 1), (EY) N:o 2257/2003 (EUVL L 336, 23.12.2003, s. 6) ja (EY) N:o 1372/2007 (EUVL L 315, 3.12.2007, s. 42).

³ ESS on kumppanuus, johon osallistuvat unionin tilastoviranomainen, joka on Euroopan komissio (Eurostat), sekä kansalliset tilastolaitokset ja muut kansalliset viranomaiset, jotka vastaavat kussakin jäsenvaltiossa Euroopan tilastojen kehittämisestä, tuottamisesta ja jakelusta.

Jäsenvaltioiden **kansalliset tilastolaitokset** vastaavat kansallisten kyselylomakkeiden laatimisesta, otoksen valitsemisesta, haastattelujen suorittamisesta ja tulosten lähettämisestä komissiolle (Eurostatille) komission asetuksella (EY) N:o 377/2008⁴ vahvistetun yhteisen koodausjärjestelmän mukaisesti.

Eurostat vastaa asetuksen (EY) N:o 577/98 täytäntöönpanon seurannasta, avustaa kansallisia tilastolaitoksia, edistää yhtenäistettyjen käsitteiden ja menetelmien käyttöönottoa ja levittää vertailukelpoisia kansallisia ja eurooppalaisia työmarkkinatilastoja.

EU-LFS:n otoksen koko on 1,8 miljoonaa ihmistä joka neljännesvuosi 33:ssa tutkimukseen osallistuvassa maassa⁵. EU-LFS on siten suurin kotitalouksia koskeva tutkimus Euroopassa.

2.2. Relevanssi

EU-LFS on virallisten työmarkkinatilastojen merkittävin lähde Euroopan unionissa. Kaiken kaikkiaan sillä kerätään tietoja yli 100 muuttujasta, jotka liittyvät yksittäisten henkilöiden työmarkkina-asemaan, ammattiasemaan, työaikaan ja koulutustaustaan. Tietoja täydennetään vuotuisilla eri aiheita käsittelevillä ad hoc -moduuleilla⁶. Tutkimus perustuu kansainvälisiin standardeihin ja määritelmiin, ja sillä on relevanssia myös Euroopan unionin ulkopuolella. Sen avulla Euroopan työmarkkinatilannetta voidaan verrata muiden alueiden tai maiden tilanteeseen.

Monissa keskeisissä EU:n poliittisissa aloitteissa edistymistä seurataan EU-LFS:stä saatujen tietojen perusteella. EU-LFS on esimerkiksi yksi tärkeimmistä tietolähteistä, kun seurataan jäsenvaltioiden edistymistä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 148 artiklassa tarkoitetuissa työllisyyttä koskevissa suuntaviivoissa⁷ ja EU:n kasvustrategiassa eli Eurooppa 2020 -strategiassa esitettyjen tavoitteiden toteuttamisessa. Kahta Eurooppa 2020 -strategian viidestä yleistavoitteesta (20–64-vuotiaiden työllisyysaste 75 prosenttia, opintonsa keskeyttäneiden osuus alle 10 prosenttia, korkea-asteen tutkinto vähintään 40 prosentilla 30–34-vuotiaista) seurataan LFS-indikaattoreiden avulla. Eurooppa 2020 -strategian yhteinen arviointikehys hyödyntää myös monia muita LFS:ään perustuvia indikaattoreita. EU-LFS:stä saaduilla tiedoilla oli tärkeä asema jo Lissabonin strategiassa (2000–2010).

LFS:ään perustuva kuukausittainen työttömyysaste on tärkeä lyhyen aikavälin taloudellinen indikaattori. Se on yksi Euroopan talouden pääindikaattoreista⁸, joita käytetään myös työttömyysasteen vuotuisten liukuvien keskiarvojen laskemiseen talous- ja rahoitustilannetta kuvaavien indikaattoreiden tulostaulua varten. Tulostaululla pyritään makrotalouden ja kilpailukyvyn epätasapainon havaitsemiseen. EU-LFS:stä saadaan myös kansalliseen tilinpitoon tietoja työttömistä ja työajasta sekä työmarkkinoiden ulkopuolisista tekijöistä, kuten koulutuksesta.

⁴ EUVL L 114, 26.4.2008, s. 57.

⁵ Tutkimukseen osallistuvat maat ovat 27 jäsenvaltiota, Islanti, Norja, Sveitsi, Kroatia, entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia ja Turkki.

⁶ Vuosina 2008, 2009 ja 2010 ad hoc -moduulien aiheet olivat:

2008: *Maahanmuuttajien ja heidän lastensa työmarkkinatilanne*

2009: *Nuorten siirtyminen työmarkkinoille*

2010: *Työn ja perheen yhteensovittaminen.*

⁷ Ks. neuvoston päätös 2011/308/EU, annettu 19. toukokuuta 2011, jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikan suuntaviivoista, EUVL L 138, 26.5.2011, s. 56.

⁸ Ks. Principal European Economic Indicators — A statistical guide, Eurostat 2009 (Euroopan talouden pääindikaattorit — Tilasto-opas).

Lisäksi EU-LFS on yksi tärkeimmistä tilastollisen mikrotietojen lähteistä eurooppalaisille tutkijoille. Laajat otokset mahdollistavat työmarkkinoiden erityisryhmiä koskevien tutkimusten tekemisen. Tiedot ovat myös muun muassa maantieteellisesti, alueellisesti ja koulutustason muuttujien osalta varsin kattavia.

3. TYÖVOIMATUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

3.1. Tarkkuus

Otantatutkimuksilla saadut estimaatit ovat alttiita kahdentyyppisille virheille: otantavirheille ja muille kuin otantavirheille. Yhdessä ne määrittävät *estimaattien tarkkuuden*. Otantavirheitä esiintyy, koska vain yksi alaryhmä koko väestöstä tutkitaan. Muita kuin otantavirheitä ovat kaikki muut virheet, jotka eivät johdu otannasta (kattavuusvirheet, mittausvirheet, käsittelyvirheet, vastauskato).

Otantavirheiden osalta tärkein määrittävä tekijä on otoksen koko. Laajemmat otokset lisäävät tulosten tarkkuutta. Jäljempänä olevassa taulukossa esitetään neljännesvuosittain haastateltavan otoksen koko kussakin tutkimukseen osallistuvassa maassa absoluuttisina lukuina ja suhteutettuna koko väestöön. Otannan osuus⁹ vaihtelee 0,2 prosentista (Belgia, Saksa, Ranska, Yhdistynyt kuningaskunta, Kroatia ja Turkki) 1,6 prosenttiin (Malta). Keskimäärin neljännesvuosittaisen otoksen koko oli 1,8 miljoonaa ihmistä vuonna 2010 eli 0,3 prosenttia 33 osallistuvan maan kokonaisväestöstä.

Eurooppalainen työvoimatutkimus

Toteutunut otoskoko ja prosenttiosuus koko väestöstä (vuoden 2010 vuosineljänneksen keskiarvo)

	Neljännes- vuosittainen otoskoko (tuhatta)	Osuus prosentteina koko väestöstä		Neljännes- vuosittainen otoskoko (tuhatta)	Osuus prosentteina koko väestöstä
BE	26	0,2 %	NL	96	0,6 %
BG	34	0,4 %	AT	46	0,5 %
CZ	59	0,6 %	PL	104	0,3 %
DK	30	0,5 %	PT	40	0,4 %
DE	174	0,2 %	RO	61	0,3 %
EE	5	0,4 %	SI	16	0,8 %
IE	62	1,4 %	SK	26	0,5 %
EL	76	0,7 %	FI	37	0,7 %
ES	172	0,4 %	SE	65	0,7 %

⁹ Määriteltynä otoskoon (otokseen kuuluvien otosyksiköiden määrä) ja väestön määrän (otosyksiköiden kokonaismäärä kohdeväestössä) suhteena.

FR	108	0,2%	UK	106	0,2%
IT	166	0,3%	IS	3	1,0%
CY	11	1,4%	NO	20	0,4%
LV	9	0,4%	CH	32	0,4%
LT	17	0,5%	HR	10	0,2%
LU	5	0,9%	MK	14	0,7%
HU	71	0,7%	TR	131	0,2%
MT	7	1,6%	EU-27	1 626	0,3%
			YHTEENSÄ	1 837	0,3%

EU-LFS:n kaltaisissa virallisissa tutkimuksissa käytetään todennäköisyysotosta. Näin otantavirheet voidaan mitata määrällisesti ja ilmaista luottamusväleinä. Jäljempänä olevassa taulukossa esitetään estimaatit ja 95 prosentin luottamusvälit, jotka on saavutettu neljälle pääindikaattorille EU-27-tasolle aggregoituna. Esimerkiksi väli 215,5–216,5 kattaa työllisten todellisen määrän 95 prosentin todennäköisyydellä.

LFS:n pääindikaattoreiden 95 prosentin luottamusväli EU-27:ssä (2010)

Työllisten lukumäärä (miljoonaa)	Työllisten lukumäärä (miljoonaa)	Työttömyysaste (%)	Keskimääräiset tehdyt työtunnit (tuntia)
216 ± 0,5	22,9 ± 0,2	9,6 ± 0,1	37,3 ± 0,1

Nämä välit vastaavat neuvoston asetuksessa (EY) N:o 577/98 vahvistettuja tarkkuusvaatimuksia.

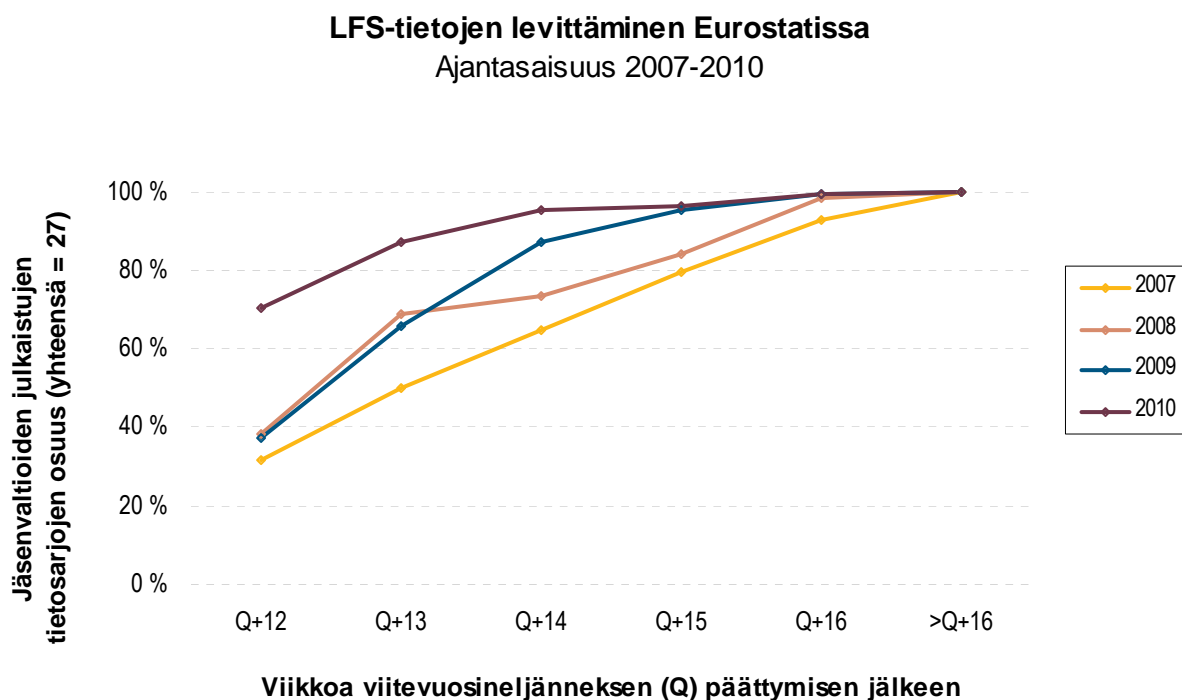
Muiden kuin otantavirheiden osalta Eurostat ja osallistuvat maat seuraavat säännöllisesti tällaisten virheiden relevantteja lähteitä (vastauskato, välilliset haastattelut). Osallistuvat maat ilmoittavat Eurostatille vuosittain virheiden pääasiallisista syistä sekä menetelmät niiden vähentämiseksi. Ilmoituksista julkaistaan yhteenveto vuosittaisessa EU-LFS-laaturaportissa¹⁰.

3.2. Ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tilastojen ajantasaisuus määritellään viitekauden ja sen ajan väliseksi ajanjaksoksi, jolloin tiedot ovat käyttäjien saatavilla. EU-LFS:n osalta tämä ajanjakso riippuu ajasta, jonka jäsenvaltiot tarvitsevat tutkimuksen suorittamiseen ja käsittelemiseen ja sen tulosten lähettämiseen Eurostatille, sekä ajasta, jonka Eurostat tarvitsee tulosten käsittelemiseen, validoimiseen ja julkaisemiseen.

¹⁰ http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/product_details/publication?p_product_code=KS-RA-12-021.

Neuvoston asetuksessa (EY) N:o 577/98 säädetään, että jäsenvaltioiden on toimitettava tiedot Eurostatille 12 viikon kuluessa viitevuosineljänneksen päättymisestä. Eurostat validoi kansalliset tietosarjat heti kun ne saatuaan. Jäljempänä olevassa kaaviossa esitetään ajanjakso viitevuosineljänneksen päättymisestä siihen asti, kun tiedot olivat Eurostatin käyttäjien saatavilla vuosina 2008–2010 verrattuna edellisen kertomuksen kattamaan viimeiseen vuoteen (2007).

Kaaviosta käy ilmi, että LFS-tietojen ajantasaisuus on parantunut jatkuvasti tarkastelujaksolla. Vuonna 2007 Eurostat julkaisi 90 prosenttia jäsenvaltioiden tietosarjoista 16 viikon kuluessa viitevuosineljänneksen päättymisestä. Vuonna 2010 tähän määrään päästiin kaksi viikkoa nopeammin. Tämän parannuksen pohjalta Eurostat voi nyt ilmoittaa neljännesvuosittaisia pääindikaattoreita koskevien tietojen julkaisupäivät jäsenvaltioiden ja EU-aggregaattien osalta. Koska julkaisemiselle on asetettu määräaika, Eurostat voi mitata *tilastojen oikea-aikaisuutta*, joka määritellään ilmoitetun julkaisupäivän ja todellisen julkaisupäivän väliseksi ajanjaksoksi. Eurostat on noudattanut kaikkia julkaisumääräaikoja siitä asti, kun LFS-julkaisukalenteri otettiin käyttöön.

LFS-tietojen ajantasaisuus on niin ikään merkittävä tekijä estimoitaessa kuukausittaisia työttömyysasteita. Heti kun Eurostat on käsitellyt kansalliset tiedot, niitä käytetään seuraavan kuukausittaisen työttömyysasteen laskemiseen. Kuukausittainen työttömyysaste julkaistaan noin 31 päivää kuukauden päättymisen jälkeen.

3.3. Saatavuus ja selkeys

Eurostat levittää EU-LFS-tilastoja monin eri tavoin. Tärkein väline on Eurostatin verkkotietokanta, joka sisältää yli 350 taulukkoa yksityiskohtaisia EU-LFS-tietoja. Sen erityisosiassa julkaistaan myös Eurooppa 2020 -strategian yleistavoitteita koskevat

indikaattorit¹¹. Nämä taulukot kattavat kuitenkin vain tärkeimmät LFS-tulokset. Pyydettyessä Eurostat tarjoaa muita EU-LFS-muuttujien yhdistelmiä räätälöityinä taulukoina.

LFS-mikrotiedot ovat erittäin relevantteja myös tieteellisiin tarkoituksiin. Yhä useammat yliopistojen, tutkimuslaitosten ja kansallisten tilastolaitosten tutkijat ympäri Eurooppaa ja Euroopan ulkopuolella pyytävät LFS-mikrotietoja. Eurostat on toimittanut niitä maksuttomasti vuodesta 2011 lähtien. Pääsy tietoihin myönnetään komission asetuksessa (EY) N:o 831/2002¹² vahvistettujen ehtojen mukaisesti tutkimuksen vastaajien henkilötietojen suojaamiseksi. Tiedostot, jotka koostuvat yksittäisistä tietueista, puhdistetaan tunnistetiedoista, jotta henkilötietoja ei paljastettaisi laittomasti.

Yksityiskohtainen dokumentointi (metatiedot) toimitetaan käyttäjien saataville eri jakelukanavien kautta. Yleisiä tietoja annetaan yleiseen käyttöön Eurostatin verkkosivuston LFS-osiossa¹³. Tilastojen sisältöä ja laatua koskevat erityistiedot esitetään metatiedoissa, jotka sisältyvät kuhunkin tietokannan taulukkoon. Lisäksi tarkempia menetelmätietoja annetaan erityisjulkaisuissa (esimerkiksi vuosittaisessa laaturaportissa ja kansallisen tutkimusten ominaispiirteitä koskevassa julkaisussa).

3.4. Vertailukelpoisuus

EU-LFS pohjautuu pitkälle yhdenmukaistettuihin käsitteisiin, määritelmiin, luokituksiin ja menettelyihin. Asetuksessa (EY) N:o 377/2008 säädetään yhteisestä koodausjärjestelmästä, jolla pyritään varmistamaan, että kaikki osallistuvat maat käyttävät samoja muuttujien määritelmiä. Tutkimuksessa käytetään yhteisiä luokituksia (esimerkiksi NACE-toimialaluokitus ja ISCO-ammattiluokitus), ja aina kun luokituksia tarkistetaan, Eurostat varmistaa, että kaikki osallistuvat maat ottavat uudet luokitukset käyttöön. Lisäksi yleisissä selittävässä huomautuksissa annetaan kansallisille tilastolaitoksille yksityiskohtaisia ohjeita tarkoituksesta, koodauksesta ja täytäntöönpanosta. Menetelmäkysymyksistä keskustellaan työmarkkinatilastoja käsittelevässä työryhmässä, joka edistää kokemusten vaihtoa ja yhteisiä käytäntöjä kaikkien osallistuvien maiden kesken.

Jotta voidaan varmistaa, että työttömyyden mittaaminen on yhdenmukaista kaikissa osallistuvissa maissa, komission asetuksessa (EY) N:o 1897/2000¹⁴ vahvistetaan työttömyyden määritelmä sekä periaatteet, joiden mukaisesti tutkimuksen työmarkkina-asemaa koskevat kysymykset on muotoiltava. Työttömyyden määritelmä on yhdenmukainen Kansainvälisen työjärjestön (ILO) standardien kanssa, jotka hyväksyttiin 13. ja 14. kansainvälisessä työvoimatilastoja käsittelevässä konferenssissa. Tällä varmistetaan, että EU-LFS-tilastot ovat vertailukelpoisia muiden maiden ja erityisesti OECD-maiden tilastojen kanssa.

Monet maat parantavat LFS:ää jatkuvasti joko menetelmien tai prosessien osalta. Jos tällaiset parannukset johtavat katkoksiin LFS-tiedoissa, asianomaiset kansalliset tilastolaitokset ilmoittavat siitä Eurostatille. Merkittävät katkokset dokumentoidaan ja niistä ilmoitetaan Eurostatin julkaisuissa. Eurostat julkaisee erityissarjaa 'LFS-pääindikaattorit' (LFS main indicators), jossa aiemmat sarjat mukautetaan mahdollisten katkokosten osalta ja satunnaiset tietoaукот täytetään.

¹¹ http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/europe_2020_indicators/headline_indicators.

¹² EYVL L 133, 18.5.2002, s. 7.

¹³ http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/employment_unemployment_lfs/introduction.

¹⁴ EYVL L 228, 8.9.2000, s. 18.

3.5. Yhtenäisyys

EU-LFS:ään ja väestötilastoihin perustuvien väestöestimaattien yhtenäisyys on merkittävä kokonaislaadun tekijä. Koska EU-LFS on otantatutkimus, sen tulokset lasketaan yhden väestön alaryhmän antamista vastauksista. Sen jälkeen vastauksia verrataan koko väestöön. Väestötiedot perustuvat parhaisiin mahdollisiin laatimisajankohtana käytävissä oleviin estimaatteihin (eriteltyinä sukupuolen ja iän mukaan prosessin tarkkuuden parantamiseksi). Periaatteessa tällä vertailuprosessilla varmistetaan EU-LFS:n ja väestötilastojen yhtenäisyys. Poikkeuksellisissa olosuhteissa eroja voi kuitenkin esiintyä. Esimerkiksi joka kymmenes vuosi saadaan käyttöön uudet väestönlaskennan tulokset. Jos uudesta väestönlaskennasta saadaan lukuja, jotka poikkeavat aiemmista väestöestimaateista, aiempaa sarjaa on ehkä tarkistettava. Jos näin käy, väestötilastojen ja EU-LFS:n tarkistukset voidaan tehdä kestoaltaan ja ajoitukseltaan erilaisina sen mukaan, miten yksityiskohtaisia tietoja väestönlaskentojen väliseltä kymmeneltä vuodelta on saatavilla.

Työttömyydestimaattien yhtenäisyyden osalta monet maat julkaisevat myös tilastoja työvoimatoimistoihin rekisteröityjen ja työtä hakevien määrästä. LFS:n työttömyysluvut ja rekisteröityjen työnhakijoiden määrät eroavat toisistaan, koska kerätyt tiedot ovat luonteeltaan erilaisia. EU-LFS perustuu kotitalouksia koskevien tutkimusten yhtenäistettyihin menettelyihin siltä osin kuin on kyse kotitalouksien työssä käynnistä ja työhön käytettävyydestä, kun taas työvoimatoimistojen hallinnolliset rekisterit käsittävät kattavan luettelon rekisteröidyistä henkilöistä ja heidän oikeuksistaan työttömyysetuuksiin. Koska rekisteröitymisen kriteerit riippuvat kansallisesta sosiaalipolitiikasta, rekisteröityjä työnhakijoita koskevat tilastot eivät ole vertailukelpoisia eri maiden välillä eivätkä ajallisesti.

Toinen yhtenäisyyden kannalta merkittävä osa-alue on työllisyysestimaatit, jotka voidaan laatia sekä LFS:n että kansantalouden tilinpidon tiedoista. Estimaatit eivät tällöin välttämättä ole samanlaisia. Tämä johtuu paitsi menettelyllisistä eroista (käsitteet ja kattavuus eivät vastaa toisiaan) myös erilaisista laatimisprosesseista.

Kansantalouden tilinpito laaditaan vertailemalla ja yhdistelemällä kaikki oleelliset tietyyssä maassa käytävissä olevat tietolähteet ja ottamalla mukaan kunkin lähteen parhaat ominaisuudet, jotta saadaan kattava tulos. Niissä pyritään myös työllisyyden ja tuotannon (BKT) yhtenäisyyteen.

LFS on tässä prosessissa yksi tietolähde. Muita tietolähteitä ovat esimerkiksi yritystutkimukset, työllisyysrekisterit ja sosiaaliturvarekisterit. LFS:n ja kansantalouden tilinpidon johdonmukaisuutta on käsitelty työvoimatilastoja käsittelevässä työryhmässä. Eurostat seuraa näiden kahden estimaatin eroja, ja monet kansalliset tilastolaitokset ovat analysoineet erojen syitä ja suuruutta. Joissakin tapauksissa ne ovat julkaisseet näiden kahden tietosarjan välisiä täsmäytystaulukoita.

Kaiken kaikkiaan kansantalouden tilinpidon katsotaan soveltuvan paremmin työllisyystason, työllisyyden kasvun ja toimialojen jaottelun mittaamiseen.

LFS sen sijaan soveltuu paremmin työmarkkinoille osallistumisen (esimerkiksi työllisyys- ja työttömyysasteet ja työvoimaosuus) mittaamiseen sekä väestön tiettyjen sosioekonomisten ryhmien tilanteen analysoimiseen (esimerkiksi iän, sukupuolen tai koulutustason mukaan).

4. TYÖVOIMATILASTOJEN LISÄKEHITTÄMISEEN TÄHTÄÄVÄT ALOITTEET

4.1. LFS:n laatua käsittelevä työryhmä ja seurantatoimet

Eurostat ja jäsenvaltiot käynnistivät vuonna 2007 EU-LFS:n laaduntarkastuksen. Perustettiin työryhmä, jonka tehtävänä oli määritellä heikkoudet ja antaa suosituksia asianmukaisista toimista ESS:n tilastotuotannon laatukehityksen kaikkien osa-alueiden osalta. Loppuraportissaan (2009)¹⁵ työryhmä esitti yli 40 suositusta tutkimuksen suunnittelun, järjestämisen ja suorittamisen parantamiseksi. Suositukset vaihtelevat sen osalta, kuinka monimutkaisia, resursseja ja aikaa vaativia ne ovat toteuttaa ja mihin niitä sovelletaan. Osallistuvat maat ovat arvioineet toimiaan suositusten kannalta, ja vuonna 2010 kukin maa laati kansallisen toimintasuunnitelman suositusten toteuttamiseksi. Työvoimatilastoja käsittelevä työryhmä arvioi säännöllisesti asiassa tapahtuvaa edistymistä.

4.2. Uusien tilastotuotteiden kehittäminen

Yksi tapa laajentaa LFS:n tulosten hyödyntämistä on lisätä käytettävissä olevien mikrotietojen käyttöä esimerkiksi tarjoamalla käyttäjille uusia indikaattoreita. Nyt on jo esimerkiksi kehitetty uusia indikaattoreita työttömyysastetta koskevien tietojen täydentämiseksi.

ILO:n määritelmän mukainen työttömyys edellyttää kolmen edellytyksen samanaikaista täyttymistä eli:

ei yhtään tehtyä työtuntia viiteviikon aikana;

aktiivinen työnhaku;

käytettävyys työhön.

Monet ihmiset täyttävät nämä vaatimukset vain osittain, eikä heitä siksi katsota työttömiksi työttömyystilastoissa. Jotta voidaan tarjota näitä erityisryhmiä koskevia indikaattoreita ja saada siten parempi kuva täyttämättömästä työn kysynnästä, Eurostat ja jäsenvaltioiden kansalliset tilastolaitokset ovat laatineet määritelmän kolmelle uudelle indikaattorille. Yksi näistä indikaattoreista koskee alityöllisyyttä ja kahdessa tarkastellaan sellaisten työttömien erityistilannetta, jotka ovat jossain määrin mukana työmarkkinoilla. Näitä ryhmiä koskevat tiedot julkaistiin ensimmäisen kerran vuonna 2011.

Toinen esimerkki on sellaisia nuoria koskeva uusi indikaattori, jotka eivät ole työelämässä eivätkä koulutuksessa (neither in employment nor in education/training (NEET)). Tämä on oleellinen indikaattori, jotta voidaan seurata nuoria aikuisia, jotka ovat vaarassa jäädä yhteiskunnasta syrjään. Indikaattorissa yhdistetään koulutusta ja työmarkkinoita koskevat tiedot, jotka molemmat saadaan EU-LFS-tiedoista.

Käyttäjät ovat pyytäneet myös tilastoja työmarkkinadynamiikasta. Tässä on kyse tiedoista, jotka koskevat siirtymistä työmarkkina-asetusta toiseen eli kuinka moni on esimerkiksi jäänyt työttömäksi tai löytänyt työtä tietynä aikana. Näin voidaan määrittää ryhmiä, joilla on paremmat mahdollisuudet työn löytämiseen tai jotka ovat haavoittuvammassa asemassa ja vaarassa pysyä työttöminä.

¹⁵ Työvoimatutkimuksen laatua käsittelevä työryhmä — Loppuraportti, Eurostat 2009.

Näiden tietotarpeiden täyttäminen EU-LFS:llä ei ole yksinkertaista, sillä tutkimus suunniteltiin alun perin perustietojen keräämiseksi (esimerkiksi työttömien määrä tietynä ajankohtana) eikä niinkään tietojen saamiseksi muutoksista. Muutosta koskevien estimaattien tekeminen on kuitenkin mahdollista, vaikkakaan ne eivät ole yhtä tarkkoja kuin tavanomaiset estimaatit ja niihin liittyy tiettyjä ehtoja. Useimmissa osallistuvissa maissa LFS on suunniteltu rotaatiopaneeliksi eli samaa henkilöä haastatellaan useita kertoja peräkkäisinä vuosineljänneksinä. Tämä menettely mahdollistaa sen, että LFS:stä voidaan koota työmarkkinasiirtymiä koskevia indikaattoreita. Jotkin maat julkaisevat tällaisia tietoja säännöllisesti jo nyt ja hyödyntävät siinä LFS:n paneeliominaisuutta.

Tarvitaan lisätoimia, jotta sama voidaan toteuttaa EU:n tasolla. Ensimmäkin sellaisten maiden, joissa rotaatiopaneeli ei ole käytössä, on suunniteltava tällainen järjestelmä. Toiseksi rotaatio-ominaisuudet vaihtelevat maittain, ja niitä olisi yhtenäistettävä lisää. Lisäksi on ratkaistava joitakin muita menetelmällisiä ongelmia, kuten perustietojen ja muutoksia koskevien tietojen johdonmukaisuus. Eurostat ja jäsenvaltiot tekevät yhteistyötä edellytysten luomiseksi, jotta EU-LFS voisi tuottaa työmarkkinadynamiikkaa koskevia tilastoja tulevaisuudessa.

4.3. LFS ja sosiaalitulastojen nykyaikaistettu järjestelmä

Komission tiedonannon¹⁶ *EU:n tilastojen uusi tuotantotapa: visio tulevalle vuosikymmenelle* pohjalta käynnistettiin aloite Euroopan sosiaalitulastojen nykyaikaistamiseksi. Vuonna 2011 Wiesbaden Memorandum -muistiossa¹⁷ laadittiin strategia aloitteen konkretisoimiseksi. Siinä sovittiin, että sosiaalitulastojen tuottamisen on oltava tehokasta, mutta korkeat laatuvaatimukset on säilytettävä. Tämän saavuttamiseksi Euroopan sosiaalitulastojen arkkitehtuuria on yhtenäistettävä yhdessä. Strategian päätavoitteet ovat:

otantakehikon parantaminen;

sosiaalitutkimusten tehostaminen;

uusien ja nykyisten, erityisesti hallinnollisten, tietolähteiden parempi hyödyntäminen.

Sosiaalitulastojen järjestämisen nykyaikaistaminen vaikuttaa myös työvoimatutkimuksiin.

Strategiassa pidetään tärkeänä myös uuden teknologian hyödyntämistä. Sosiaalitulastojen osalta internetin käyttö tiedon keräämiseksi vaikuttaa lupaavalta tavalta parantaa tiedonkeruun tehokkuutta ja osoittaa hyvää tahtoa vastaajien suuntaan. Monet maat toteuttavat tähän liittyviä hankkeita. Kansainvälisen yhteistyön edistämiseksi ja yhteisten työkalujen kehittämiseksi vuonna 2012 käynnistettiin yhteinen ESS-hanke¹⁸. LFS on hankkeen pilottitutkimus.

Lisäksi Eurostat on parhaillaan arvioimassa LFS:n ad hoc -moduuleja. Joka vuosi LFS:ään sisällytetään tiettyä aihetta koskeva ad hoc -moduuli. Moduulin laatiminen voisi olla tehostetumpaa, ja tulosten laatua voitaisiin parantaa. Yksi mahdollinen lähestymistapa olisi ottaa käyttöön toistuvien moduulien järjestelmä, jossa moduulit valittaisiin aihealueelta. Tällä voitaisiin vastata myös esiin tuleviin poliittisiin tarpeisiin. Myös aiheiden monivuotinen seuranta olisi siten helpompaa.

¹⁶ KOM(2009) 404, 10. elokuuta 2009.

¹⁷ http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/pgp_ess/0_DOCS/de/DGINS2011_memorandum.pdf

¹⁸ 'Data collection for social surveys using multiple modes'.

5. PÄÄTELMÄT

Eurostat seuraa oikeusperustan noudattamista. Komissio katsoo, että asetuksen (EY) N:o 577/98 täytäntöönpano on tyydyttävää. Jäsenvaltiot noudattavat asetuksen säännöksiä täysimääräisesti tai lähes täysimääräisesti. Avoimista kysymyksistä neuvotellaan jäsenvaltioiden kanssa ja tarvittaessa laaditaan yhdessä toimintasuunnitelmia. EU-LFS:n kokonaislaatu on hyvä.

Euroopan tilastojärjestelmässä pyritään tekemään meneillään olevat parannukset EU-LFS:n prosesseihin ja menetelmiin. Siinä on pidetty yllä myönteistä muutosta vaikeista olosuhteista, niukoista resursseista ja mittavista budjettileikkauksista huolimatta. EU-LFS:n menettelyitä tarkastellaan parhaillaan, jotta ne voidaan mukauttaa käyttäjien tarpeisiin ja uusiin odotuksiin (esimerkiksi ajantasaisuutta koskevien vaatimusten tiukentamiseen ja työmarkkinasiirtymiä koskevien estimaattien tekemiseen). Tehtävä työ on osa sosiaalitalastojen yleistä nykyaikaistamista.